

ЎЗ БОШИ

1. ТИЗЛАБ ЧИКИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Ўзбекистон ФА Илмий ахбороти ва лазер технологиялари институти
- Тошкент давлат техника университети.

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги қўшниқлари бўйича Ўқув-ўқувчи баҳолаш факультетини Мувофиқлаштирувчи қўшниқини 2018 йил «08» август кунларида соғлиқ билан алоқасиз равишда маъқуллаган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалаврият таълим йўналишининг МАЛАКА ТАЛАБЛАРИ

Маъжур малака талаблари Ўзбекистон Республикаси ҳудудларида расмий ҳолда этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишlidir.

Тошкент - 2018

ЎЗР ОЎМТВ
Буйруқ № 744
"25" 08 2018

СЎЗ БОШИ

Т/р

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Ўзбекистон ФА ионли плазма ва лазер технологиялари институти
- Тошкент давлат техника университети.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2018 йил «18» август даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. 1310900 – Металлология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

3.2. 1310900 – Металлология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.2. 1310900 – Металлология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги малака ҳақими

Мазкур малака талабларни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р	бет
1. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи	4
1.1. Қўлланиш соҳаси	4
1.2. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	5
2. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.2. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари	7
3. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	9
3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	10
3.2. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	13

1. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи

5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастурлари асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий хужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даража)си 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даража)си

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даража)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриятнинг ўқув режа ва фан дастури	Бакалавр	4 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаблари **5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалаврият таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаблари асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиши бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссияси;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи

1.2.1. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалаврият таълим йўналиши – фан, техника ва таълим соҳасидаги таълим йўналиши бўлиб, у ўқув фанлари, воситалари, услублари ва педагогик фаолиятнинг усулларини ҳамда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини таъминлаш ва баҳолаш, метрологик таъминот, стандартлаштириш, сертификатлаштириш, сифат тизимини ишлаб чиқаришга жорий этиш, корхоналарда метрологик хизмат, сифат назоратини ташкил этиш, экспертиза ўтказиш, ишлаб чиқариш билан боғлиқ комплекс масалалар мажмуасини педагогик фаолиятда фойдаланишни ўз ичига олади.

1.2.2. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- физик катталиклар бирлиги эталонлари ва бу бирликларни ўлчашнинг намунавий воситаларидан ишчисига ўтказиш усуллари;

- ўлчаш усуллари ва воситалари, ўлчашлар натижаларини қайта ишлаш ва баҳолаш;

- маҳсулот сифати ва хавфсизлигига қўйиладиган талаблар;

- стандартлаштиришни ташкил этишни назорат қилиш;

- илмий ва ишлаб чиқариш фаолиятини метрологик таъминлаш;

- меъёрий ҳужжатлар;

- маҳсулот сифатини синаш ва назорат қилиш;

- корхона ва ташкилотларда сифат менежменти тизими;

- метрология, стандартлаштириш ва сертификатлаштириш;

- ишлаб чиқариш корхоналарда метрологик таъминоти;

- саноат маҳсулотлари ва хизматларининг сифати ва хавфсизлигини назорат қилиш;

- илмий ва ишлаб чиқариш фаолиятини техникавий таъминлаш воситалари;

- касб-ҳунар коллежларидаги ўқув-тарбия жараёни.

5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қуйидагиларни қамраб олади:

- ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасалари талаблари учун техникавий фанлардан ўқув-услубий мажмуаларни ва ўқув қўлланмаларни тайёрлаш;

- ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларида мутахассисликка оид техникавий фанларни ўқитиш;

- корхоналарда метрология хизматларни ташкил қилиш;

- корхона ва ташкилотларда сифат бошқарувини жорий қилиш;

- саноат маҳсулотларини стандартлаштириш ва сертификатлаштириш;

- ишлаб чиқариш корхоналарда сифат менежменти тизимини ташкил этиш;

- ишлаб чиқариш корхоналарда метрологик таъминот;

- саноат маҳсулотларини экспертизадан ўтказиш;

- маҳсулотни сифати ва хавфсизлигини назорат қилиш;

- маҳсулотни таркиби ва сифатини текшириш ва баҳолаш;

- ўрта махсус, касб-ҳунар таълими тизими (ўрнатилган тартибда олган малакасига мос равиш)да ўқув жараёнларини ташкил этиш ва қўллаш.

1.2.3. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

- *ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларида педагогик;*
- *муҳандислик - қидирув ва лойиҳа-конструкторлик;*
- *ишлаб чиқариш – технологик;*
- *ташкилий-бошқарув;*
- *илмий - тадқиқот;*
- *фойдаланиш-сервис.*

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари

Назорат-ўлчаш асбобларини монтаж қилиш ва эксплуатацияси, лойиҳалаш соҳасидаги касбий фаолиятга мослашиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

– **5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)** таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

- *5A310901-Маҳсулот хавфсизлиги ва уларни сертификацияси;*
- *5A310902-Метрология, стандартлаштириш ва сифатни бошқариш (тармоқлар бўйича);*
- *5A310903-Маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича) магистратура мутахассисликлари бўйича икки йилдан кам бўлмаган муддатда ўқишни давом эттириши мумкин.*

Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;
- Ватан тарихини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиқлол гоёсига асосланган фаол ҳаётий нуқтаи назарга эга бўлиши;
- табиат ва жамиятда кечаётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгиловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;
- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;
- тегишли бакалаврият йўналиши бўйича рақоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниктириш уқув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналишлари бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;

- тегишли бакалаврият йўналишлари доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрландилар.

2.2. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларида педагогик фаолиятида

Бакалавр:

- ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларида мутахассисликка оид тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича назарий ва амалий машғулотларни ўтказиш;

- ўқув фанларини ўқитиш услубиётини эгаллаш;

- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ўқув машғулотларини ўтказиш;

- ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-услубий ҳужжатларни тузиш, тайёрлаш ва расмийлаштириш;

- ўқитилаётган фан бўйича машғулотларни ўтказиш учун ўқитишнинг техник воситаларидан фойдаланиш;

- ўлчаш, назорат ва синов воситаларини лойиҳалаштириш мақсадида дастлабки ахборот маълумотларни таҳлил қилиш ва йиғиш;

- техник топшириқларга мувофиқ равишда ва стандарт автоматлаштирилган лойиҳалаштириш воситаларини қўллаш ёрдамида ўлчаш, синов ва назорат воситаларининг тадқиқ қилинаётган қисм ва деталларини ҳисоблаш ва лойиҳалаштириш ишларида иштирок этиш;

- конструкторлик ва технологик ҳужжатларни метрологик экспертизасини ўтказиш;

- лойиҳалаш қарорларни дастлабки техник-иқтисодий асослаб бериш;

- мустақил таълим ва ижодий изланиш натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги услублар, воситалар ва шакллар тизимида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш қобилиятларига эга бўлиши керак.

Лойиҳавий-конструкторлик фаолиятида

Бакалавр:

- ишчи лойиҳалаштириш ва техник ҳужжатларни ишлаб чиқиш, тугатилган лойиҳа конструкторлик ишларини, улардаги лойиҳалар ва техник ҳужжатларни стандартлар, техник шартлар ва бошқа меъёрий ҳужжатларга мувофиқлигини текшириш асосида расмийлаштириш;

- назорат-ўлчаш асбоблари ва қурилмалари, уларнинг муҳандислик тизимлари ва жиҳозларини лойиҳалаш учун ахборотга оид ва бошланғич маълумотларни тўплаш;

- автоматлаштирилган лойиҳалашнинг стандарт воситаларидан фойдаланган ҳолда асбоблар ва қурилмалар конструкцияларини ҳисоблаш ва конструкциялаш;

- лойиҳавий ва ишчи техник ҳужжатларини тайёрлаш, яқунланган лойиҳавий-конструкторлик ишларини расмийлаштириш;

- ишлаб чиқилувчи лойиҳалар ва техник ҳужжатларни вазифалар, стандартлар, меъёрлар, техник шартлар ва бошқа ижро ҳужжатларига мувофиқ келишини таъминлаш *қобилиятига эга бўлиши лозим.*

Ишлаб чиқариш-технологик фаолиятда

Бакалавр:

- стандартлар лойиҳаларини, услубий ва меъёрий материалларни, техникавий ҳужжатларни ишлаб чиқишда, ишлаб чиқилган лойиҳа ва дастурларни амалга оширишда қатнашиш;

- ўрнатилган талабларга, амалдаги меъёрлар, қоидалар ва стандартларга риоя қилишни назорат қилиш;

- сифатни бошқариш тизимларини амалда ўзлаштиришда қатнашиш;

- метрологик таъминот ва техник назорат бўйича ишлар олиб бориш; замонавий ўлчаш, синаш ва назорат усулларида ҳамда маҳсулот бошқарувидан фойдаланиш;

- маҳсулот ва технологик жараёнларнинг ўлчанадиган ва назорат остидаги параметрларини номенклатурасини аниқлаш, ўлчашларнинг аниқлиги ва назорат ишончилигини оптимал меъёрларини белгилаш, ўлчаш ва назорат воситаларини танлаш, маҳаллий қиёслаш схемаларини ишлаб чиқиш ва ўлчаш воситаларини қиёслаш калибрлаш, созлаш ва таъмирлаш ишларини олиб бориш;

- маҳсулотни брак даражасини баҳолаш, унинг келиб чиқиш сабабларини таҳлил қилиш ва олдини олиш ҳамда бартараф этиш йўллари бўйича таклифлар ишлаб чиқиш;

- маҳсулотлар, технологик жараёнлар, хизматлар, ишлаб чиқапришлар, сифат тизимлари ва корхонанинг экологик бошқарув тизимларини сертификацияни ўтказишда иштирок этиш;

- техник ҳужжатларнинг экспертзасини, асбоб-ускуналарини эксплуатацияси ва уларнинг ҳолатини назоратини амалга ошириш, захираларни аниқлаш, асбоб-ускуналарни ишлашдаги камчиликлар ва носозликлар сабабларини аниқлаш, бу камчиликларни бартараф этиш ва асбоб-ускуналарни ишлатиш самарадорлигини ошириш бўйича чоралар кўриш;

- конструкторлик ва технологик ҳужжатлар таркибига кирадиган режалар, дастурлар ҳамда назоратлар, синовлар ва ўлчашларни бажариш методикалар, асбоб-ускуналарни эксплуатация қилиш бўйича йўриқномалар ва бошқа матнли ҳужжатларни ишлаб чиқишда қатнашиш;

- касбий касалликлар ва ишлаб чиқариш травматизмини профилактикаси бўйича тадбирлар ўтказиш, бажарилган ишларни экологик хавфсизлиги талабларига риоя қилишни назорат қилиш;

- касбий этика кодексига риоя қилиш *қобилиятига эга бўлиши лозим.*

Йиғиш-созлаш ишлари фаолиятида

Бакалавр:

- назоратўлчаш асбоблари ва тизимлари ҳамда қурилмаларини йиғиш ва ишга тушириш бўйича ишларни режалаштириш ва бажариш *қобилиятларига эга бўлиши керак.*

Фойдаланиш ва сервис хизмати кўрсатиш фаолиятида

Бакалавр:

- назорат-ўлчаш асбоблари ва қурилмалари конструкциялари, муҳандислик тизимлари ва жиҳозларини монтаж қилиш, созлаш, синаш ва фойдаланишга топшириш қоидалари ва технологиясини билиши;

- технологик таъминлаш жиҳозлари, ускуналари ва воситаларни синов текшириши усуллари эгаллаган бўлиши;

- назорат-ўлчаш асбоблари ва қурилмаларининг конструкциялари ва асбоб-ускуналарнинг техник ҳолатини текшириш ва қолдиқ ресурсини баҳолаш усуллари эгаллаган бўлиши лозим *қобилиятларига эга бўлиши керак.*

Ташкилий-бошқарув фаолиятида

Бакалавр:

- бажарувчиларнинг кичик жамоатчилик ишини ташкил этиш;
- стандартлаштириш ва сертификатлаштириш ишларини режалаштиришда қатнашиши, корхонада (ташкilotда) қўлланиладиган стандартлар, меъёрлар ва бошқа ҳужжатларни амалдаги ҳуқуқий актларга ва техник жиҳатдан тартибга солиш ривожланишининг илғор тенденцияларига мувофиқлигини мунтазам равишда текшириш;
- маҳсулот сифатини ошириш ва назорат қилиш, тадқиқотлар, ишлаб чиқариш, синовлар, эксплуатация ва утилизациянинг метрологик таъминотини ташкил этиш бўйича тадбирлар ўтказиш;
- сифат менежменти тизимларини, рекламация ишларини амалга оширишни, янги назорат ўлчаш техникасини жорий қилиш режаларини тайёрлашда, сертификатлаш талабномаларини тузишда иштирок этиш;
- техник воситаларни, тизимлар, жараёнлар, асбоб-ускуналар ва материалларни сертификатлашга тайёрлаш ишларида; сертификатлаштириш идораларини, ўлчаш ва синов лабораторияларини аккредитациясини ўтказишда иштирок этиш;
- маҳсулотнинг талаб этилган сифатини таъминлашга кетадиган ишлаб чиқариш ва ишлаб чиқаришдан ташқари бўлган сарфларни баҳолаш ва таҳлил қилиш; ишлаб чиқариш бўлинмалар фаолияти натижаларини таҳлил қилиш; сифат бошқаруви бўйича техникавий ва ташкилий-иқтисодий ечимларни танлаш ва асослаш мақсадида дастлабки маълумотларни тайёрлаш; бирламчи ишлаб чиқариш бўлинмаларининг тезкор амалий иш режаларини ишлаб чиқиш;
- белгиланган муддатларда ва тасдиқланган тартиб бўйича иш графикларини, талабномаларни, йўриқномаларни, тушунтириш хатларин, схемалдар ва бошқа техник ҳужжатларни, ҳамда расмий ҳисоботларни тузиш;
- зарур маълумотлар, техник маълумотлар, кўрсаткичлар ва иш натижаларини ўрганиш ва таҳлил қилиш, уларни умумлаштириш ва тизимлаштиришни амалга ошириш, зарур ҳисоб-китобларни замонавий техник воситалардан фойдаланиб ўтказиш;
- муҳандислик ва конструкторлик ечимларини амалиётга татбиқ қилишни ташкил қилиш ва бошқариш;
- ишлаб чиқариш жараёнларини бажаришда сифатни бошқариш;
- ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш;
- фикрлар хилма-хиллиги шароитида бошқарув қарорини қабул қилиш;
- бирламчи ишлаб чиқариш бўғинининг ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширишда эришилган натижаларини баҳолаш;
- ишлаб чиқариш жараёнларининг атроф-муҳит муҳофазаси, ёнғин, техника ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мослигини мониторинг қилиш *қобилиятларига эга бўлиши керак.*

3. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқиши ва талабаларнинг куйидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

- гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий;
- математик ва табиий-илмий;

умумкасбий;
ихтисослик;
кўшимча.

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режа мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўқув фанларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

Ўқув режага киритиладиган ихтисосликка оид фанларнинг амалий машғулоти ва лаборатория ишлари олий таълим муассасаси ҳамда базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун талабаларнинг малакавий амалиётлари базавий ташкилот ва корхоналарда ўтказилади.

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар блоки:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўқув режаларидаги гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Математик ва табиий-илмий фанлар блоки:

умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунар таълими билан узвийлик ва узлуксизликни таъминлаши;

табиий-илмий фанларнинг асосий қонунларидан фойдалана олиши, математик анализ ва моделлаш, назарий ва экспериментал тадқиқот методларини қўллаш олишни шакллантириши;

манتيкий фикрлашни ривожлантириши, муҳандислик масалаларини қўйиш ва математик усуллардан фойдаланиб ечимларни топа билиши, тадбиқий муҳандислик масалаларини математик моделлаштириши ва ечиши, олий математикага доир адабиётлардан мустақил фойдаланиши;

информацияни олиш, сақлаш, қайта ишлаш ва узатишнинг асосий методлари, усуллари ва воситаларидан фойдаланишни эгаллаган бўлиши;

санок тизимларида ишлаши, ЭХМнинг ички ва ташқи қурилмалари, Windows амалиёт тизимида папка ва файллар яратиши, улар устида амаллар бажариши, MS Word, MS Excel, MS Power Point, MS Access дастурларида ҳужжат яратиши ва қайта ишлаши, компьютер тармоқларида ишлаши, улардан ўзига керакли маълумотларни излаши ва фойдаланиши, ўз маълумотларини узатиши, объектга йўналтирилган дастурлаш тили ёрдамида чизикли, тармоқланишли, такрорланишли ва мураккаб жараёнларни дастурлаштиришни эгаллаган бўлиши;

физикавий моделларни тадқиқ қилиш; ишлаб чиқариш жараёнларида ва техникавий объектларда энг оддий физикавий тизимларнинг моделларидан фойдаланиш; физика фанининг турли бўлимларига характерли бўлган қийматларнинг сонли тартибини ўлчаш ва баҳолашни эгаллаган бўлиши;

кимёвий тажрибаларни бажаришда керакли ускуна, реактив ва жиҳозлардан фойдалана олиши; олинган билим ва кўникмалари асосида экологик вазиятни назорат қилиши ва саноатда ва кундалик ҳаётда қўллаши;

жисмларнинг мувозанат тенгламалари, механиканинг асосий қонунлари, теоремалари, принциплари, ҳаракатнинг устиворлиги ва барқарорлиги, механик системанинг ҳаракати ва мувозанатини билиши;

ҳаракат содир бўлаётган фазо ва унинг хоссаларини ҳамда ишлаб чиқариш технологик жараёнларига энг содда физик ва математик моделларни қуриш ва бу моделлар асосида технологик жараённи барқарорлигини таъминлаши;

экологик дунёқараш шаклланган бўлиши, экологиянинг концептуал асосларини билиши;

атмосферани заҳарли газлардан тозалашда катализатор, адсорбент ва абсорбент танлаши; атмосферани чанглардан тозалашда ювувчи эритмани танлаши; оқава сувларни физик-кимёвий ва кимёвий усулда тозалашда кимёвий реагент танлаши ва уларни ишлатишда хавфсизлик техникасига риоя қилиши; катализатор, сорбент ва ювувчи эритмаларнинг хоссаларини ва сифат кўрсаткичларни аниқлай олиши;

муҳандислик иши таълим соҳаси учун зарур бўлган математик ва табиий-илмий фанларнинг назарий ва илмий асосларини шакллантириши лозим.

Умумқасбий фанлар блоки:

математик ва табиий-илмий фанлар билан ихтисослик фанлари ўртасида илмий ва назарий боғлиқликни таъминлаши;

ихтисослик фанларини ўрганиш ва чуқур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумқасбий билимларни, амалий кўникма ва укувларни шакллантириши;

умумқасбий вазифаларни ҳал этишда фан ва таълимнинг замонавий муаммоларига доир билимлардан фойдаланишга тайёрлаши;

умумқасбий вазифаларни муваффақиятли амалга оширишга доир ахборий-дидактик таъминотни яратиш малакасини таркиб топтириши;

моделли тасавурларни, тажриба усуллари ва олинган натижаларни қайта ишлаш йўриқларига оид билимларни амалда қўллаш кўникмаларини таъминлаши;

Давлат стандартлаштириш тизими ва конструкторлик ҳужжатларининг ягона тизими талаблари асосида муҳандислик чизмаларни тузиш тартиби ва қоидаларини; йиғиш чизмаларини ўқиш ва деталларга ажратиш талабларини; йиғиш чизмаларини бажариш талабларини билиши ва улардан фойдалана олиши;

конструкторлик ҳужжатларининг ягона тизими ва Давлат стандарти талаблари асосида муҳандислик объектларининг чизмаларни тузиш ва ўқиш кўникмаларига эга бўлиши;

корхонани бошқариш асосларини; корхонани бошқаришдаги иқтисодий-математик усулларини; бошқарувчи ходимларни шакллантириш жараёнини; корхонанинг ҳаёт циклини билиши ва улардан фойдалана олиши;

талаб ва таклиф назариясидан фойдаланиш; бизнес-режани ишлаб чиқиш кўникмалари шаклланган бўлиши;

хавфсизликни таъминлаш тамойиллари, услублари ва воситаларини таҳлил қилишни; фаолиятнинг хавфсиз шароитларини лойиҳалашни; ишлаб чиқариш санитарияси ва меҳнат гигиенасини; ҳаёт фаолияти хавфсизлигини таъминлаш соҳасида қабул қилинган қонун ҳужжатлари ва бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг асосий талабларини билиши;

ишлаб чиқариш тармоқларида хавфсиз иш шароитини ташкил этишни; зарарсиз иш шароитини таъминловчи умумий ва шахсий ҳимоя қилиш воситаларидан фойдаланиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

саноатдаги ишлаб чиқариш маҳсулотлари сифатини ва самарадорлигини ошириш масалаларини мустақил ечиш, стандартлаштириш ва техник жиҳатдан тартибга солишнинг асосий принципларини қўллаш кўникмаси шаклланган бўлиши;

ишлаб чиқариш соҳаларида ишлатиладиган буюмлар, маҳсулотлар ва бошқалар учун билимларга асосланган ҳолда талабалар материаллар танлаб олиш; электр механик тизимларни автоматлаштиришни ривожланиш тендецияси;

автоматлаштириш соҳасидаги республикамиздаги ижтимоий - иқтисодий ислохотлар натижалари, ҳудудий муаммолар ва фан ютуқлари; автоматик бошқарув тизимларини (АБТ) ҳисоблашнинг умумий тамоиллари ҳақида тушунчага эга бўлиши; танланган автоматлаштиришнинг техник воситаларини компоновка схемалари; уларнинг ишлаш шароитини таҳлил қилиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

ўлчашлар ва уларнинг турлари, физикавий катталиклар, ўлчаш бирликлари, ўлчаш тизимлари, ўлчаш хатоликлари ва ноаниқликлари, ўлчаш натижаларини қайта ишлаш, ўлчаш ўзгарткичлари ва воситалари, метрология фаолияти турлари: назарий, амалий ва қонунлаштирувчи метрологиянинг асосий тушунчаларини билиши;

ўлчаш натижалари ва уларни қайта ишлаш, хатоликлар ва ноаниқликлар ҳамда уларнинг тақсимот қонунларини амалиётда қўллаш олиш, эталон ва намунавий воситалардан ишчи воситаларга катталик бирликларини узатиш усулларини; ўлчашларни ягоналигини таъминлаш йўлларини; ўлчаш воситаларини аттестатлаш, корхоналарда метрологик хизматни ташкил этиш қоидалари, метрологик таъминотининг асосларини;

Давлат эталони ва қиёслаш чизмасининг мазмуни, маҳкамалараро метрология хизматидан фойдаланиш; ўлчаш ва ўлчаш усуллари, ўлчаш воситларини ва уларнинг турларини; моддаларнинг таркиби, сифат кўрсаткичлари, ҳамда физикавий-кимёвий хусусиятларини;

электр ўлчаш воситаларининг ривожланиш тенденцияларини, ўлчаш усулларини, ҳар хил электр, магнит катталикларини, электр занжир параметрларини ўлчай билиши, электр ўлчаш воситаларининг метрологик хусусиятларини;

иссиқлик техникасида ўлчаш, синаш ва назорат қилиш учун ишлатиладиган ўлчаш воситаларини назарияси ва амалда қўллаш асосларини; чизиқли-бурчакли ва акустик ўлчашлар асбобларининг физикавий тузилиши принципларини; иссиқлик техникасида ўлчаш воситалари турлари, тузилиши ва ишлатилишини билиши;

стандартлаштириш бўйича халқаро, ҳудудий ва миллий ташкилотларнинг тузилмаси ва фаолиятлари тўғрисида; Ўзбекистон Республикаси техникавий меъёрий ҳужжатлардан ва халқаро стандартларни ишлаб чиқиш тартиблари тўғрисида; ўзаро ўрин босувчи давлат стандартлари ва уйғунлашган европа стандартлари тўғрисида; барча давлатларда техникавий қонуний актлар меъёрини уйғунлаштириш кўникмаси шаклланган бўлиши.

корхона ва тармоқларда стандартлаштириш ва техник жиҳатдан тартибга солиш бўйича ишларнинг замонавий ҳолатини тавсифлаш ва таҳлил қилиш; стандартлаштириш усулларини амалиётга қўллаш; Ўзбекистон Республикасининг техникавий меъёрий ҳужжатлардан, маҳсулотларга мажбурий талабларни ўрнатишда хорижий мамлакатларнинг етакчи ташкилотлари стандартлари, ҳудудий ва халқаро стандартлардан самарали фойдаланиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

ишлаб чиқариш, маҳсулотлар ва хизматлар ҳамда ходимларни аниқ шароитлар учун техник-иқтисодий асосланган ҳолда сертификатлаштиришни тўғри ташкиллаштириш; сертификатлаштириш объектларининг оптимал кўрсаткичлари ва сифатини баҳолаш мақсадида усулларни танлаш;

сертификатлаштириш объектларни бошқа тармоқлар билан алоқадорлигини таҳлил қилиш; маҳсулот ишлаб чиқариш технологиясини ва назорат параметрларини тўғри аниқлаш кўникмаси шаклланган бўлиши;

аниқ меъёрий ҳужжатларнинг асосий қоидаларини ва мажбурий талабларини қўллаш; аниқ вазиятларда маҳсулотни сертификатлаштириш ва сифатни таъминлаш асосий қоидаларини қўллаш; ISO 9000 халқаро стандарти талабларига мувофиқ сифат менежменти тизимини жорий этиш; сифат менежменти тизимининг ишчи ҳолатини баҳолаш ва натижавийлигин ҳамда самарадорлигини баҳолаш;

сифат менежменти тизимининг ҳужжатларини ишлаб чиқиш, тасдиқлаш ва расмийлаштириш; корхона ва ташкилотларда сифат бошқарувини жорий қилишда компьютер технологияларидан фойдаланиш кўникмаси шаклланган бўлиши;

талабаларни Кадрлар тайёрлаш миллий дастури асосида ўқувчиларни маънавий-ахлоқий тарбиялаш ва таълимни самарали ташкил этишга ўргатиш лозим.

Ихтисослик фанлар блоки:

Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалавриат таълим йўналиши бўйича мувофиқ касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истиқболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;

Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалавриат таълим йўналиши бўйича махсус билимларни, касб фаолияти кўникмалари ва укувларини шакллантириши;

ихтисосликнинг аниқ касбий ва илмий йўналишлари билан таништириш, касб фаолияти хусусиятлари, фаолиятнинг устувор жиҳатлари, малакавий талаб ҳамда эгалланиши зарур бўлган асосий малакаларни таркиб топтириши;

касбий-йўналтирилган талаблар, ижтимоий маданий сифатлар, мутахассисликка хос бўлган сифатлар (касбий йўналганлик, билимдонлиги, касбий лаёқат)ни ривожлантириши;

муҳандисча фикрлашни ривожлантириши ва ўз соҳасидаги муҳандислик масалаларини мустақил режалаштириб ечишга қодир бўлган бакалаврни тайёрлаши;

Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалавриат таълим йўналишидаги объектлар ва жараёнларни, жумладан амалий дастурлар пакетларини ва математик моделлаштиришнинг элементларини қўллаб, тадқиқот қилиш қобилиятини шакллантиришга қўмаклашиши;

талабанинг муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига қўмаклашиши лозим;

Қўшимча фанлар блоки

Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалавриат таълим йўналиши талабаларининг умумкасбий ва ихтисослик фанлари бўйича қўшимча равишда чуқур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;

меҳнат бозорида рақобатбардошликни таъминлаши ҳамда таълим хизматлари соҳалари ривожини жадаллаштириши;

касбий фаолият стратегияси ва тактикасини тўғри танлай олиш, касбий нуқтаи назарнинг барқарорлигини таъминлаши;

таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва меҳнат бозори конъюнктураси тез ўзгараётган шароитда бакалавриат таълим йўналишлари бўйича ўқув режалар ва фанлар дастурларининг сафарбарлиги ва мослашувчан бўлишини таъминлаши лозим.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми.

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланади:

назарий таълим -

62,8 %;

аттестация -	8,8 %;
таътил -	14,7 %;
малака амалиёти -	10,8 %;
битирув малакавий иши -	2,9 %.

Назарий таълим ҳажми “Ишлаб чиқариш ва техник соҳа” билим соҳасига мувофиқ
фанлар блоклари бўйича қуйидагича тақсимланади:

гуманитар ва табиий-илмий фанлар	- 30 %;
умумқасбий фанлар	- 41 %;
ихтисослик фанлар	- 23 %;
қўшимча фанлар	- 6 %.

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 6 - 10 ҳафта қилиб белгиланади.

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, бакалавриятнинг асосий ўқув режа ва фан дастури, қонун, қоида, қарор, олий таълим, ўқув жараёни, консалтинг, малака амалиёти, битирув малакавий иш, баҳолаш, сифат назорат, давлат аттестацияси, мустақил таълим, ўқув фанлари блоқи, мундарижа, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, профиль, амалиёт объекти, кадрлар сифати, юклама, юклама ҳажми, ички назорат, якуний давлат назорати, давлат-жамоатчилик назорати, ташқи назорат, моддий-техник база.

1.10	Физиқа	
1.11	Ахборот ва ишлов берилиш ва ахборот тарқатиш	
1.12	Экология	
1.13	Ташқи фанлари	
2.01	Умумқасбий фанлар	289
2.01	Касбий психология	70
2.02	Чизиқ геометрия ва муҳандислик графикаси	120
2.03	Соҳа мутахассислиги ва менежерлиги	81
2.04	Ҳаёт фанлари таълими	25
2.05	Электротехника ва электроника	120
2.06	Физиканинг қўшимча бўливлари	111
2.07	Икки қўшимча	114
2.08	Автоматик бошқаруш асослари	134
2.09	Метрология асослари	296
2.10	Стандартизациянинг асослари	276
2.11	Сифатни баҳолашнинг асослари ва сифат менежерлиги	264
2.12	Сифатни баҳолашнинг статистик усуллари	122
2.13	Ушбу қўшимчанинг қўшимчалари	276
2.14	Ушбу қўшимчанинг қўшимчалари ва қўшимчалари	140
2.15	Математик таълим тарихи ва ахборот технологиялари	136
2.16	Ташқи фанлари	204
3.00	Иқтисодий фанлар	1706
3.01	Ўқув тарихи ва методлари	140
3.02	Фан ва техникада ўқувнинг роли	140
3.03	Ушбу қўшимчанинг қўшимчалари	206
3.04	Маҳсулот сифати ва сифатни бошқаруш	214
3.05	Маҳсулот сифати асослари	112
3.06	Ишлаб чиқаришнинг технология тарихи	74
3.07	Ташқи фанлари	206
4.00	Қўшимча фанлар	274
	Маънавий қўшимча	112
	Физик ва математик фанлар	274
	Иқтисод фанлари	1706
	Ташқи фанлар	206
	Қўшимча фанлар	274
	ҲАММАСИ	9200

5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалаврият таълим йўналиши бўйича таълим дастурининг тузилиши

Т/р	Фанлар блоклари, интеграллаштирилган курслар ва блокларнинг номлари	Умумий юklamанинг ҳажми, соатларда
1.00	Гуманитар ва табиий илмий фанлар	2058
1.01	Ўзбекистон тарихи	78
1.02	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фуқаролик жамияти	90
1.03	Фалсафа	128
1.04	Диншунослик	64
1.05	Ўзбек (рус) тили	150
1.06	Хорижий тил	356
1.07	Жисмоний тарбия ва спорт*	128
1.08	Техник тизимларда ахборот технологиялари	184
1.09	Олий математика	420
1.10	Физика	218
1.11	Ахборотга ишлов бериш ва алгоритмлаш	112
1.12	Экология	72
1.13	<i>Танлов фанлари</i>	58
2.00	Умумқасбий фанлар	2698
2.01	Қасбий психология	70
2.02	Қизма геометрия ва муҳандислик графикаси	120
2.03	Соҳа иқтисодиёти ва менежменти	88
2.04	Ҳаёт фаолияти ҳавфсизлиги	88
2.05	Электротехника ва электроника	120
2.06	Физиканинг қўшимча боблари	136
2.07	Назарий механика	124
2.08	Автоматик бошқариш асослари	136
2.09	Метрология асослари	396
2.10	Стандартлаштириш асослари	276
2.11	Сертификатлаштириш асослари ва сифат менежменти	266
2.12	Сифатни бошқаришнинг статистик усуллари	122
2.13	Ўлчаш асбобларини конструкциялаш	276
2.14	Ўлчаш воситаларини қиёслаш ва калибрлаш	140
2.15	Менежмент тизимларида ахборот технологиялари	136
2.16	<i>Танлов фанлари</i>	204
3.00	Ихтисослик фанлари	1706
3.01	Ҳужжатларнинг экспертизаси	140
3.02	Фан ва техникада ўлчашлар ноаниқлиги	140
3.03	Ўлчаш усуллари ва воситалари	700
3.04	Маҳсулот сифати ва сифатни бошқариш	210
3.05	Маҳсулот сифати назорати	190
3.06	Ишлаб чиқаришнинг метрологик таъминоти	92
3.07	<i>Танлов фанлари</i>	234
4.00	Қўшимча фанлар	450
	Жами	6912
	Малакавий амалиёт	1188
	Битирув малакавий иши	324
	Аттестациялар	972
	Жами	2484
	ҲАММАСИ	9396

Ишлаб чикувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат техника университети

Ректор [Signature] проф. С.М.Турабджанов

2018 йил « 02 » август

М.Ў.

“Ўзстандарт” агентлиги СМСИТИ

Директори [Signature] Ғ.Ғозиев

2018 йил « 02 » август

М.Ў.

“Ўзстандарт” агентлиги ЎММИ

Директор ўринбосари [Signature] Л.Ф.Саидорипов

2018 йил « 08 »

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

ЎзР ОЎМТВ хузуридаги
Олий ва ўрта махсус, касб-хуна
таълимини
ривожлантириш маркази

Директор [Signature] Б.Х.Рахимов

2018 йил « 02 »

М.Ў.

Ўзбекистон миллий университети

Ректор [Signature] А.Р. Марахимов

2018 йил « 06 » 08

М.Ў.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС КАСБ-ХУНАР ТАЪЛИМ
ЙЎНАЛИШЛАРИ БЎЙИЧА ЎҚУВ-УСЛУБИЙ БИРЛАШМАЛАР ФАОЛИЯТИНИ
МУВОФИҚЛАШТИРУВЧИ КЕНГАШНИНГ
Ўқув-услубий бирлашмаси мажлисининг**

- сон БАЁННОМАСИ

« 16 » 02 2018 йил

Тошкент шаҳри

Қатнашдилар: Бирлашма раиси С. Турабджанов (ТДТУ).

Аъзолари: О.Зарипов (ТДТУ), Н.Мамбетов (ТДТУ), Д.Бердиев (ТДТУ), Ш.Каримов (ТДТУ), Ф.Норхуджаев (ТДТУ), Н.Тураходжаев(ТДТУ), Н.Дуняшин (ТДТУ), Қ.Каримов(ТДТУ), У.Зиямухамедова (ТДТУ).

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида, Ислом Каримов номидаги Тошкент давлат техника университети профессор-ўқитувчилари томонидан хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиш ҳамда уни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

ЭШИТИЛДИ:

1. О.О. Зарипов – Тошкент давлат техника университети ўқув ишлари бўйича проректор, техника фанлар доктори.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг

иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида институтда тажрибали профессор-ўқитувчилардан иборат ишчи гуруҳ тузилди. Ишчи гуруҳ аъзолари томонидан 5310900 – *Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши бўйича кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида Малака талаблари ва ўқув режалари ишлаб чиқилди. Уларга “Ўзстандарт” агентлиги, стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш илмий тадқиқот институтидан тақризлар олинди. Кадрлар истемолчилари ва турдош олий таълим муассаси ЎЗМУ билан келишув мажлиси ўтказилиб, баённома ёзилиб, тасдиқланди.

Сизлардан тайёрланган 5310900 – *Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингизни сўрайман.

СЎЗГА ЧИҚДИЛАР:

1. Д.М.Бердиев – бирлашма аъзоси, доцент. ТДТУ механика факультетининг декани. Ҳурматли бирлашма аъзолари, профессор-ўқитувчиларимиз халқаро тажрибаларни ўрганиб, уларни таҳлил қилиб, Республикамиз ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг истиқболларини, фан, технология ютуқларини ва кадрлар истемолчиларининг талабларини инобатга олиб, 5310900 – *Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишди. Шунинг учун ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини маъқуллайман ва тасдиқлаш учун тавсия этаман.

2. Ш.А. Каримов – бирлашма аъзоси, профессор. Ҳурматли бирлашма аъзолари, институтимиз профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 5310900 – *Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини қўйилган талабларни ўзида тўлиғича акс эттирган ва меъёр талабларига тўлиқ жавоб беради. Улар олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификаторига мос равишда прокат ишлаб чиқишда замонавий инновацион технологиялар бўйича чуқур билим ҳамда амалий кўникмаларни бажаришга мўлжалланган. Шунинг учун ишлаб 5310900 – *Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини маъқуллайман ва тасдиқлаш учун тавсия этаман.

3. Бирлашма аъзоларидан: техника фанлар доктори Ф.Р. Норхужаев, техника фанлар доктори Ф.С. Абдуллаев, техника фанлар доктори Р.М. Михридинов доцентлар: А.А. Мухамедов, Н.С. Дуняшинлар ҳам сўзга чикиб, ишлаб чиқилган 5310900 – *Метрология, стандартлаштириши ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини замонавий талаблар асосида тайёрланган, уларда хорижий тажрибалар ҳамда прокат ишлаб чиқариш технологиясининг барча соҳаларидаги ислохатлар инobatга олинган деб таъкидлашдилар. Шунингдек, улар ишлаб чиқилган таълим йўналишининг Малака талаблари ва ўқув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этишдилар.

4. С.М. Турабджанов - бирлашма раиси, профессор. Институтимиз профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 5310900 – *Метрология, стандартлаштириши ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режалари олий таълим талаблари асосида тайёрланган, уларда Республикамиз металларга босим билан ишлов бериш соҳасида рўй бераётган иқтисодий ислохатлар ҳамда ҳалқаро тажрибалар тўлиғича ўз аксини топган деб ўйлайман.

Шунинг учун муҳокамага қўйилган 5310900 – *Метрология, стандартлаштириши ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман.

ЙИҒИЛИШ ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Тошкент давлат техника университети профессор-ўқитувчилари томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 5310900 – *Метрология, стандартлаштириши ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини маъқуллансин.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 5310900 – *Метрология, стандартлаштириши ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларини Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида ташкил қилинган ишчи гуруҳ вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълимини Ривожлантириш марказига топширилсин.

Ўқув-услубий бирлашма раиси

С.Турабджанов

Ўқув-услубий бирлашма котиби

Н. Мамбетов

**МАЛАКА ТАЛАБЛАРИ ВА ЎҚУВ РЕЖАЛАРИНИ
ТУРДОШ ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ БИЛАН
КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ**

«06» 08 2018 йил

Тошкент ш.

Раис: Тошкент давлат техника университети ўқув ишлари бўйича проректори О.Зарипов.

Котиб: Тошкент давлат техника университети Ўқув-услубий бошқарма бошлиғи муовини Н. Мамбетов.

Қатнашдилар: Ишчи гуруҳ раиси ва аъзолари, тегишлилиги бўйича профессор-ўқитувчилар ва Ўзбекистон миллий университети ўқув ишлари бўйича проректори ҳамда етакчи профессор-ўқитувчилари.

КУН ТАРТИБИ:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида институтда тажрибали профессор-ўқитувчилардан иборат ишчи гуруҳ томонидан тайёрланган 5310900 – *Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши учун ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокамаси.

ЭШИТИЛДИ: О.Зарипов - 5310900 – *Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши учун тайёрланган Малака талаблари ва ўқув режаси Тошкент давлат техника университетининг тегишли кафедралар етакчи профессор-ўқитувчилар ва манфаатдор саноат корхоналарининг малакали мутахассислари томонидан битирувчиларини билим ва кўникмаларига қўйиладиган талаблар ва таклифлари асосида тузилди. Ўзбекистон миллий университетининг профессор-ўқитувчилари билан ҳамкорликда ушбу Малака талаблари, ўқув режалари ва ўқув дастурлари ўқув жараёнларига мос келади деган хулосага келишди. Бу масалалар бўйича кимда қандай фикрлар бор?

СЎЗГА ЧИҚДИ: “Ўзстандарт” агентлиги Стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш илмий тадқиқот институти директори Ғ.Ғозиев ҳақиқатан ҳам бизлар юқорида келтирилган таълим йўналиши учун ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режалари ўқув жараёнига зарур ва мос келади деб ҳисоблаймиз ва уларни тасдиқлаш учун Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш марказига тақдим этиш мумкин.

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Турдош ОТМлар вакиллари ҳамда университет профессор-ўқитувчиларини жалб этган ҳолда Тошкент давлат техника университетиде ташкил этилган Ижодий ишчи гуруҳлар томонидан ишлаб чиқилган 5310900 – *Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналишининг Малака талаблари ва ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган меъёрларига қабтий амал қилинган ва Вазирлик томонидан тасдиқланган тамойил асосида ишлаб чиқилгани инobatга олинсин.

2. Ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларининг лойиҳаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун турдош ОТМлари ва манфаатдор вазирликлар (идоралар) ва асосий иш берувчи корхоналарда экспертизадан ўтказилган (“Келишув баённомалари”, “Келишув далолатномалари” ва мутахассислар “Тақризлари” билан расмийлаштирилган ва Малака талабларига илова этилган).

3. Экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва тақлифлар Малака талаблари ва ўқув режаларининг охириги лойиҳаларини ишлаб чиқишда инobatга олинсин.

4. Ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлашга тавсия этилиши учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар йўналишлари бўйича Мувофиқлаштирувчи кенгаш муҳокамасига тақдим этилсин.

Раис

Котиб

О.Зарипов

Н.Мамбетов

Малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқувчилар ва асосий кадрлар
истеъмолчилари ўртасида келишув
ДАЛОЛАТНОМАСИ

“06” 08 2018 й.

Тошкент ш.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида институтда тажрибали профессор-ўқитувчилардан иборат ишчи гуруҳ томонидан тайёрланган 5310900 – *Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши учун ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режалари муҳокама қилинди.

Биз куйида имзо чекувчилар - Тошкент давлат техника университети ректори С.Турабджанов, “Ўзстандарт” агентлиги Стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш илмий тадқиқот институти директори Ғ.Ғозиев ва Ўзбекистон миллий метрология институти директори ўринбосари Л.Ф.Саидорилов 5310900 – *Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналишининг Малака талаблари ва ўқув режалари мазмуни билан танишиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

5310900 – *Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)* таълим йўналиши бўйича Малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида ривожланган хорижий давлатларнинг энг яхши таълим муассасаларини 300 талик рўйхатига кирувчи ОТМ нинг ўқув режалари таҳлил қилинди ва ўқув режаларини тузишда инобатга олинди. Бундан ташқари асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган ишлаб чиқариш корхоналарининг битирувчиларнинг малакаларига қўйиладиган талаблари инобатга олинган.

Малака талаблари ва ўқув режасининг ишлаб чиқилишида фанлар таркиби, уларнинг мазмуни, маъруза, амалий, лаборатория машғулотларига ажратилган юкламалар ҳажми, фанларнинг семестрларда ўқитилиш кетма-кетлиги ҳамда малакавий амалиётларни ўтказиш муддатлари тўғри шакллантирилган.

Ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлашга тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Тошкент давлат техника университети ректори

“Ўзстандарт” агентлиги СМСИТИ директори

“Ўзстандарт” агентлиги УзММИ директори ўринбосари

ТошДТУ “Метрология, стандартлаштириш ва сертификатлаштириш” кафедраси профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалаврият таълим йўналиши малака талабларига
ТАҚРИЗ

5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалаврият таълим йўналиши малака талаблари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли қарори; Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли қарори; Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорилари асосида ишлаб чиқилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда бакалаврият таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Олдинги бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриятда “Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва табиий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар”га ўзгартирилди ва умумий юклама ҳажми 15-20 %дан 20-30%гача оширилди. “Умумқасбий фанлар” блокнинг ҳажми 45-50 %дан 30-50 %гача, “Ихтисослик фанлари” блокнинг ҳажми 10-15% дан 20-35 %гача кўпайди. Шу билан бирга бакалавриятда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 16 ҳафтадан 30 ҳафтага оширилди ва аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустакил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Юқорида келтирилган фикр ва мулоҳазалардан келиб чиққан ҳолда мен **5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)** бакалаврият таълим йўналиши учун тайёрланган Малака талаблари талабга жавоб беради деб ҳисоблайман ва асосий ҳужжат сифатида қабул қилиниш мумкин ҳамда уни Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқлашга тавсия этаман.

“Ўзстандарт” агентлиги
УзММИ директори ўринбосари

Л.Ф.Саидорипов

**ТошДТУ “Метрология, стандартлаштириш ва сертификатлаштириш” кафедраси
профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 5310900 – Метрология,
стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалавриат
таълим йўналиши малака талабларига
ТАҚРИЗ**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида **5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат)** бакалавриат таълим йўналиши учун Ислон Каримов номидаги Тошкент давлат техника университети профессор-ўқитувчилари томонидан хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган Малака талаблари республикамизда бу таълим йўналишида малакали кадрлар етиштириб беришда долзарб ва муҳим аҳамиятга эга.

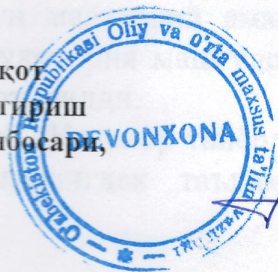
Малака талабини ишлаб чиқишда бакалавриат таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Олдинги бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриатда “Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва табиий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар”га ўзгартирилди ва умумий юклама ҳажми 15-20 % дан 30 % гача оширилди. “Умумқасбий фанлар” блокнинг ҳажми 45-50 % дан 39 % га, “Ихтисослик фанлари” блокнинг ҳажми 10-15% дан 25 % га ўзгартирилди. Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 16 ҳафтадан 30 ҳафтага оширилди ва аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилган.

5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалавриат таълим йўналиши учун тайёрланган Малака талаблари замон талабларига жавоб беради ҳужжат сифатида қабул қилиш мумкин ва тасдиқлашга тавсия этилади.

ЎЗР ОЎМТВ Илмий тадқиқот
фаолиятини мувофиқлаштириш
бошқармаси бошлиғи ўринбосари,
доцент, т.ф.н.

Тўраев Ш.А.

5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалавриат таълим йўналишининг малака талаби ишлаб чиқилишига
ТУШУНТИРИШ ХАТИ

5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалавриат таълим йўналиши малака талабини ишлаб чиқишда қуйидаги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғи.

Малака талабини ишлаб чиқишда бакалавриат таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Олдинги бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриатда “Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва табиий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар”га ўзгартирилди ва умумий юклама ҳажми 15-20 % дан 30% га етказилди. “Умумқасбий фанлар” блокнинг ҳажми 45-50 % дан 39 % га, “Ихтисослик фанлари” блокнинг ҳажми 10-15 % дан 25 % га ўзгартирилди. Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 16 ҳафтадан 30 ҳафтага оширилди ва аудитория машғулотларининг ҳафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга қисқартирилди.

Ушбу малака талаб “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда

Президент, Вазирлар Маҳкамасининг қарор-фармонларини муқаммал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўқув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инobatга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди.

5310900 – Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (саноат) бакалавриат таълим йўналишига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тарақиётининг истикболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

ТДТУ ўқув ишлари
бўйича проректор

О.Зарипов